

²²⁵/₈₂. Fra Politimesteren forelaa Indberetning om, at Politiasstinent D. Jørgensen havde op sagt sin Bestilling til Fratrædelse den 1. Januar 1882. (Se næste Møde.)

Mødet den 5. Oktober.

¹⁷¹/₈₂. Det i Mødet den 20. Juli fremkomne Andragende fra Fabrikant D. Henrichsen i Kjøbenhavn om Tilladelse til at maatte anlægge en Telefonledning her i Byen blev overgivet det Udvalg, der i Mødet den 21. f. M. blev nedsat i Sagen ²²⁰/₈₂ angaaende de Herrer Springborg og Larsens Andragende om et lignende Anliggende. (Se Mødet den 19. ds. under Sag ²²⁰/₈₂.)

²²⁵/₈₂. I Forbindelse med sin i forrige Møde fremlagte Meddelelse om Politiasstinent Jørgensens Afgang havde Politimesteren fremsendt Udkast til en Bekjendtgørelse om Politiasstinentpostens Ledighed, men da Byraadet kunde ønske at faa det Spørgsmaal drøftet, om der ikke maatte være Anledning til at bevirke en Forandring i Politiasstinentens nuværende Lønningsmaade, blev Sagen henviset til Erklæring af Budgetudvalget. (Se næste Møde.)

²²⁶/₈₂. Efter Indstilling af Udvalget for Skt. Clemensbro approberede Byraadet Konditionerne for Bortsalg ved Auktion af de til Nedrivning bestemte Bygninger, der ere erhvervede for Bro-anlæggets Skyld. (Se Mødet den 26. Oktbr. under Sag Nr. ²⁶¹/₈₂.)

²²⁷/₈₂. Efter Indstilling af samme Udvalg approberede Byraadet ligeledes Konditionerne for Leveringen af 430 Foustager Cement. (Se Mødet den 16. Novbr.)

²²⁸/₈₂. Ligeledes efter Indstilling af samme Udvalg approberede Byraadet Konditionerne for Opførelsen af Pillerne og Modstandsmurene til Broen. (Se Mødet den 2. Novbr.)

²²⁹/₈₂. Efter Indstilling af Udvalget for Skt. Clemensbro vedtog Byraadet at afdække Madame Ingrid Charlotte Møller, født Halling, den hende tilhørende Ejendom, Matr.-Nr. 204 a, stor 1880 □ Al. og beliggende paa hjørnet af Fiskergade og Søndergade, for en Kjøbsum af 32000 Kr. med Tillæg af Salgsomkostningerne, der efter foreliggende Oplysninger ville udgøre ca. 600 Kr., saaledes at den Sælgeren tilkommende Del af Kjøbsummen indtil videre forbliver indestaaende mod Prioritet i Ejendommen.

Betydningen af denne Erhvervelse, der angaaer det sidste af de Arealer, som umiddelbart slutter sig til Skt. Clemensbro, ligger navnlig i, at Kommunen derved faar fri Dispositionensret over den

Del af Søndergade, som ligger imellem den kjøbte Ejendom og Broanlægget, og som ellers havde maattet forblive uforandret som Udkjørsel for Ejendommen og Passage fra Søndergade til Fiskergade. Ved den nu foregaaede Handel har Kommunen det i sin Magt at lægge denne Passage bag om Ejendommen i Flugt med Fiskergyde, hvor ved vindes, at en eventuel Nybygning paa det erhvervede Areal kan rykkes umiddelbart ud til Broen, hvilket ikke alene er af Betydning for at faa smukke Omgivelser til denne, men ogsaa formenes at kunne medføre Besparelse ved Opsærelsen af Cyklopuren paa det paagjældende Sted, idet denne, der saaledes vil blive anvendt til Fundament for en Bygning, paa Grund heraf ikke behøver den ydre Udstyrelse, som ellers havde været nødvendig. Endelig skal bemærkes, at Grundens Værdi pr. □ Alen ved eventuelt Salg paa Grund af de anførte Omstændigheder utvivlsomt ikke vil være faa lidt større end den Pris, Kommunen har givet for den. (Se Mødet den 9. Novbr.)

²³⁰/₈₂. Da Oberst, Baron Rosenkrantz's Dødsbo efter en foreliggende Skrivelse fra samme executores testamenti ønsker at afgive den af den Afdøde i Leje havte Jordlod paa ca. 8 $\frac{1}{7}$ Tdr. Land, som tidligere har udgjort en Del af den store Exercerplads, og som Militærretaten nu igjen har forlangt tillagt Bladsen (se Forhandlingerne under Sagen ¹²⁹/₈₂ senest i Mødet den 28. f. M.), besluttede man strax at høve det bestaaende Lejemaal og fra den 1. ds. at lade den nævnte Jordlod udslægge som Exercerplads, imod at Militærretaten som Godtgjørelse herfor erlægger Beløbet af den hidtidige Lejeafgift med 470 Kr. aarlig.

²³¹/₈₂. Fra Sygehushudvalget forelaa en Indstilling, hvori oplyses, at det maa anses for meget onskeligt, om ikke ligefrem nødvendigt, at Sygehushets Gaard forsynes med et fuldstændigt Kloaknæt, hvorfor Udvalget ogsaa har optaget et Beløb af 500 Kr. hertil paa sit Forlag til Budgettet for 1883. For imidlertid at fremme Sagen saaledes, at Arbejdet kunde blive udført allerede i indeværende Efteraar, søger Udvalget Bemyndigelse til at afholde Udgifterne af de indvundne Bespareller af det i 1882 bevilgede Totalbeløb, hvorved Paalingning for 1883 til dette Foretagende vil kunne undgaas.

Bryraadet tog Udvalgets Forslag til Følge, dog under Forudsætning af, at det budgetterede Beløb ikke derved overskrides.

²³²/₈₂. Et fra tvende Husejere fremkommet Antragende om Dispensation for Sundhedsvædtægtens § 58, for at kunne tage en nybygget Bygning i Brug før den ved anførte § tilladte Tid, udtalte Bryraadet sig imod i Henhold til Sundhedscommissionens foreliggende

Erklæring. Ved Justitsministeriets paafølgende Resolution af 13. d. M. blev Andragendet afflaaet, hvilket her bemærkes.

²³⁴/₈₂. Efter derom foreliggende Andragende tilstodes der Totalasholdssforeningen her i Byen en Understøttelse af 50 Kr.

²³⁵/₈₂. Fra Stadsłæge Schmiegelow var modtaget Andragende af 3. d. M. om Befordringsgodtgjørelse m. v., saa lydende:

„Til det ærede Raads fornrydede Overvejelse være det mig tilladt at henstille den tidlige Sag om Befordringsgodtgjørelse for Stadsłægen.

Dersom Stadsłæge-Embedets forskjellige Brancher og navnlig den, som angaaer Fattigpraxis, var tilstrækkelig kjendt af Raadet, holder jeg mig overbevist om, at denne Sags billige Afgjørelse ikke vilde lade vente paa sig.

I en Redegjørelse, som nylig er bleven alle Landets Distriktslæger affordret af Bestyrelsen for Distriktslægeforeningen, har jeg, efter grundig og samvittighedsfuld Undersøgelse, besvaret den herhen hørende Post paa følgende Maade: „Mine Embedsforretninger omfattede derhos maanedlig 70—90 Patienter, hvoraf de fleste ere direkte under Fattigvæsenet, nogle ere Byens Legatarier og nogle henhørende til Stiftshospitalet, og endelig andre ere Arrestanter. Jeg kan for alle disse Bedkommende paaregne over 5000 Konsultationer aarlig og imellem 2 og 3000 Besøg i Byen aarlig, men naar der hersker Epidemi, maa alle Tallene sættes langt større.“

Det maa heraf fremgaa, at jeg har nok at tage vare paa, naar jeg ogsaa skal administrere en privat Praxis, og alene af Hensyn til Besøgenes store Antal er det nødvendigt, at jeg, for at vinde Tid, maa tage min Tilslugt til Kjøsel, men paa den anden Side er det fysisk umuligt for nogen Læge til Fods at gjennemløbe Byen daglig paa kryds og tvers, paa Grund af de store Afstande, og de Fattige bo derhos for en stor Del i Byens Udkanter.

Dersom Raadet derfor maatte ville indvilge i at betale min Vognkjøsel, tillader jeg mig at nævne 2 Kr. daglig som den Sum, der til Nød kunde holde mig skadesløs.

Samtidig er jeg saa fri af det ærede Raad at udbede mig en Gunst, hvorpaa jeg vil sætte megen Pris, nemlig den, at jeg, saalænge jeg bestrider mit Embede med sin nuværende Ordning, maa vedblive at bruge Jordlodderne Nr. 5

og 6 i Oldjorden til en efter Raadets Skjøn nærmere ansat Pris. Lodderne, til sammen $3\frac{1}{4}$ Tdr. Land, blev mig ved den sidste Auktion i 1870 tilslaaede til ialt 177 Kr. i aarlig Lejeafgift"

Man vedtog at lade Andragendet gaa til Erklæring af Budgetudvalget for saa vidt angaaer Spørgsmaalet om Besordringsgodtgjørelse, medens man allerede nu indrømmede Andrageren Ret til, saa længe han forbliver i sit nuværende Embede, at maatte beholde de af ham lejede Jordlodder for de nuværende Lejesummer. (Om et tidligere Andragende fra Stadsrågen angaaende Besordringsgodtgjørelse se senest i Mødet den 22. Decbr. 1881; om den videre Gang af det nu foreliggende Andragende se næste Møde.)

²³⁶/_{82.} Fra Stadsråge Schmiegelow forelaa Beretning af 30. f. M. om Virkningen af de i Medfør af Byraadets Beslutning i Mødet den 9. Septbr. 1880 trufne Foranstaltninger imod Barsel-feberens Udbredelse, saa lydende:

"Under 9. Septbr. 1880 indvilgede Byraadet i at ville udrede visse Udgifter til Desinfektions Foranstaltninger, for at bidrage til at forebygge Barsel-febers Udbredelse ved Smitte, — foreløbigt for 1 Aar.

Paa min Henstilling af 30. Septbr. 1881 blev Indvilgelse paany givet for 1 Aar, og jeg foreslaaer nu, at saadan fremdeles maa blive givet for 1 Aar eller indtil videre.

Som jeg berettede, har Barsel-feberen i Aarhus i det Aar, som gif forud for den systematiske Desinfektions Indførelse, havt 26 Patienter, hvoraf 8 døde; i det første Aar derefter 8 Patienter, hvoraf 1 døde; og nu i det sidste Aar 4 Patienter, hvoraf 1 døde.

Resultatet synes altsaa at være særdeles godt.

Hvad angaaer Udgifterne, som følge af Foranstaltningerne, have disse for det sidste Aar udgjort omkring ved 300 Kr.

I min første Indstilling om denne Sag den 22. August 1880 præciserede jeg endvidere iblandt Forebyggelsesmidlerne, at Kommunen afholdt Udgifterne 1) ved Jordemødrenes Benytelse af Bade og 2) ved Rensning af Jordemødrenes Klædnings-stykker i Epidemihospitalets Desinfektionsovn, hvilket dog ikke blev bifaldet af Raadet.

Da saa meget kommer an paa Stenlighed, taler jeg ofte derom med Jordemødrene, som vel have lovet at ville benytte Badene flittigt m. m., men som dog beklage sig over Udgifterne

derved, hvorfor jeg har troet her at burde gjentage min tidligere Indstilling."

Byraadet bekræftede sin i Mødet den 6. Oktober f. A. tagne Beslutning om at lade den trufne Foranstaltung fungere indtil videre, imod at Stadsrågen vedblivende ligesom hidtil aarlig afgiver Beretning om Virkningerne heraf.

²³⁷/₈₂. Efter Indstilling af Brolegningsudvalget tilstod Byraadet Patrouillebetjent og Opsynsmand N. Larsen et Beløb af 15 Kr. paa Kontoen for uforudsete Udgifter som Godtgjørelse for Udgifterne ved en af ham efter Udvalgets Forlangende mod Brolegger Jens Larsen for æreforncermelige Sigtelser anlagt Sag, ved hvis Dom Indklagede er blevet idømt Bøde og Sagsomkostninger, hvilke sidste Klageren dog paa Grund af Indklagedes Uformuenhed ikke har faaet godtgjort af denne.

²⁴¹/₈₂. Fra Lærerinde i Haandgjerning Mannen Petersen ved Søndre Bysskole forelaa følgende Andragende af 20. f. M. om Lønningstilslæg, saa lydende:

"Efter i 1878 at være ansat som Medhjælperinde ved Undervisning i Haandgjerning i Nordre Bysskole, foruden at jeg tillige underviste i adskillige Læsefag i Forskolen, blev jeg fra Oktober 1881 forflyttet til Søndre Bysskole, hvor jeg fuldstændig har overtaget Undervisningen i Haandgjerning saavel i Hoved- som Forskolen med indtil 36 Timer ugentlig. Min Løn blev under 1ste Januar 1882 forhøjet til 350 Kroner aarlig. Da denne imidlertid ikke er tilstrækkelig til mit Underhold og min Tid er saa stærkt optagen i Skolens Tjeneste, at det, jeg kan erhverve mig udenfor Skoletiden, er meget lidt, henvender jeg mig ørbdigst til det højterede Udvalg med Bøn om, at dette gunstigst vil udvirke, at der tilstaaes mig et saadant Tillæg til min Løn, at denne bliver tilstrækkelig til mit Underhold."

Skoleudvalgets derpaa tegnede Erklæring af 4. Oktober er saa lydende:

"Bud at indsende til Aarhus Byraad foranstaende Andragende tillader Udvalget sig, i Hensholt til vedlagte Erklæring fra Overlæreren, samt da man maa erkjende, at Andragerinden virkelig er meget slet lønnet, at indstille at Andragerinden for indeværende Åar tillægges 50 Kr., der ikke udredes af Tillægget til Lærerne, og at hendes Gage for Fremtiden forhøjes til 450 Kr. aarlig".

Byraadet tog Udvalgets Indstilling til Følge.

²⁴²/₈₂. Efter Indstilling af Skoleudvalget vedtog Byraadet at fordele det paa Overslaget for indeværende Aar under Konto IV. 1. a. 5. d. optagne Beløb af 1000 Kr. saaledes, at Lærerne J. M. M. Hælsen, W. Friis, M. C. Handest, P. Ingerslev, F. A. Pape og A. Müller hver erholder 100 Kr., Lærerne N. D. Sørensen og F. Nørgaard hver 150 Kr. og Lærer L. Sørensen 50 Kr.

²⁴³/₈₂. Efter Forslag af Skoleudvalget besluttede man at gjøre Indstilling til Skoledirektionen om Besættelsen af den for Tiden ledig værende Lærerindeplads ved Kommunens Skolevæsen, saaledes at Frøken Vilhelmine Mohansen indstilles som Nr. 1 iblandt de 3 i Forslag bragte Anhængerinder. (Se Mødet den 19. d. M.)

²⁴⁵/₈₂. Efter derom fremsat Forslag besluttede man at ned sætte et Udvælg, bestaaende af Borgmesteren, Speyer, C. Kjær, Mørk, D. Langballe, J. Kjær og Esemann til eventuelt at forhandle med Chefen for Forplejningskorpset i Anledning af, at Militærretaten har ønsket Opførelsen af Kasernebygninger for Artilleriet fremstykendet. (Se næste Møde.)

Mødet den 12. Oktober.

³¹³/₈₁. Paa Begjæring af Bestyrelsen af Aarhus Museum bevilgede Byraadet et Beløb af 220 Kr. til Opstillingen af den Freundske Møntsamling i Museet. (Se Mødet den 24. Juni.)

¹⁸⁴/₈₂. Fra Odense Byraad forelaa Meddelelse om, at Aarhus var blevet udset til Mødested for den i Mødet den 24. August omhandlede Sammenkomst af Delegerede fra de forskellige Garnisonsbyer.

Man vedtog at svare, at der fra Byraadets Side intet fandtes at indvende imod, at Mødet blev afholdt her i Byen, hvor de fornødne Lokaler til Aftoldelsen vil kunne tilvejebringes paa Raadhuset, ligesom man ogsaa yderligere delegerede Borgmesteren til som Aftænding paa Kommunens Begne at deltag i Forhandlingerne. (Se Mødet d. 9. Novbr.)

²²⁵/₈₂. Efter at have modtaget den i forrige Møde forlangte Erflyering fra Budgetudvalget og efter at Politimesteren, der paa Indbydelse overværede Behandlingen af denne Sag, havde ytret sig, vedtog Byraadet at gjøre Indstilling til Justitsministeriet om, at Bestemmelsen i Politivedtægten om Politiasistentens Lønning forandres